

1. Ίσες συναρτήσεις

2.12 Να αποδείξετε ότι οι συναρτήσεις f και g είναι ίσες, όπου:

α) $f(x) = \sqrt{x^2 - 2x + 1}$ και $g(x) = |x - 1|$

β) $f(x) = \ln \frac{x^2 + 1}{x^2 + 2}$ και

$$g(x) = \ln(x^2 + 1) - \ln(x^2 + 2)$$

γ) $f(x) = \sqrt{x+2} - \sqrt{x+1}$ και
 $g(x) = \frac{1}{\sqrt{x+2} + \sqrt{x+1}}$

δ) $f(x) = \ln x^4$ και $g(x) = 4 \ln |x|$

2.13 Να εξετάσετε αν οι παρακάτω συναρτήσεις είναι ίσες.

α) $f(x) = \frac{x-8}{\sqrt[3]{x}-2}$, $g(x) = \sqrt[3]{x^2} + 2\sqrt[3]{x} + 4$

β) $f(x) = \sqrt{x-4} \cdot \sqrt{x-3}$, $g(x) = \sqrt{x^2-7x+12}$

Αν $f \neq g$, να βρείτε το ευρύτερο δυνατό υποσύνολο του $\mathbb{R}$ στο οποίο ισχύει $f = g$.

2.14 Να εξετάσετε αν οι συναρτήσεις f και g είναι ίσες, όπου:

α) $f(x) = \ln \frac{1-x}{x+1}$ και

$g(x) = \ln(1-x) - \ln(1+x)$

β) $f(x) = \frac{x^2-1}{x-1}$ και $g(x) = x+1$

γ) $f(x) = \sqrt{x^2+6x+9}$ και $g(x) = x+3$

δ) $f(x) = \frac{x^2-25}{x^2+5|x|}$ και $g(x) = 1 - \frac{5}{|x|}$

ε) $f(x) = \frac{x-9}{\sqrt{x}-3}$ και $g(x) = \sqrt{x}+3$

Αν $f \neq g$, σε ποιο σύνολο A είναι $f = g$;

2. Πράξεις με συναρτήσεις

2.15 Δίνονται οι συναρτήσεις $f(x) = x-1$ και $g(x) = x^2+3x-4$. Να ορίσετε τις συναρτήσεις:

$f+g$, $f-g$, $f \cdot g$, $\frac{f}{g}$ και $\frac{g}{f}$

2.16 Δίνονται οι συναρτήσεις $f(x) = \ln x$ και $g(x) = x-3$. Να ορίσετε τις συναρτήσεις:

$f+g$, $f \cdot g$, $\frac{f}{g}$ και $\frac{g}{f}$

2.17 Δίνονται οι συναρτήσεις:

$f(x) = \frac{x}{x+3}$, $g(x) = 1 - \frac{9}{x^2}$

Να ορίσετε τις συναρτήσεις:

α) $f+g$ β) $f-g$ γ) $f \cdot g$
 δ) $\frac{1}{f}$ ε) $\frac{f}{g}$ στ) $\frac{g}{f}$

2.18 Δίνονται οι συναρτήσεις:

$f(x) = \sqrt{x}$ και $g(x) = x-2$

α) Να βρείτε τα κοινά σημεία των C_f, C_g .

β) Να ορίσετε τις συναρτήσεις:

$f+g$, $f-g$, $f \cdot g$, $\frac{f}{g}$, $\frac{g}{f}$

γ) Να κάνετε τις γραφικές παραστάσεις των f, g στο ίδιο σύστημα αξόνων.

2.19 Αν:

$f(x) = \begin{cases} x^2, & \text{αν } x < 1 \\ 2x, & \text{αν } x \geq 1 \end{cases}$ και

$g(x) = \begin{cases} x-1, & \text{αν } x \leq 2 \\ -x^2, & \text{αν } x > 2 \end{cases}$

να ορίσετε τις συναρτήσεις $f+g$ και $\frac{f}{g}$.

3. Σύνθεση συναρτήσεων

2.20 Να ορίσετε τη συνάρτηση $f \circ g$ στις παρακάτω περιπτώσεις:

α) $f(x) = \frac{x}{x-4}$ και $g(x) = x^2 - x + 2$

β) $f(x) = \sqrt{8+2x-x^2}$ και $g(x) = x^2+x-2$

2.21 Να ορίσετε τη σύνθεση $g \circ f$ των συναρτήσεων f, g στις επόμενες περιπτώσεις:

α) $f(x) = x-1$, $g(x) = \sqrt{x}$

β) $f(x) = -x^2+5x-5$, $g(x) = \sqrt{x-1}$

γ) $f(x) = -e^x$, $g(x) = \ln x$

2.22 Να ορίσετε τη σύνθεση $f \circ g$ των συναρτήσεων f και g στις παρακάτω περιπτώσεις:

α) $f(x) = \sqrt{x-1}$, $g(x) = \ln(x-1)$

β) $f(x) = \frac{x}{x-1}$, $g(x) = \sqrt{x-2}$

γ) $f(x) = \ln(-x)$, $g(x) = e^x + 1$

2.23 Να ορίσετε τη συνάρτηση $g \circ f$ στις παρακάτω περιπτώσεις:

α) $f(x) = \frac{x+1}{x+2}$ και $g(x) = \frac{x-3}{x-2}$

β) $f(x) = x^2+x+2$ και $g(x) = \sqrt{1-|x-3|}$

2.24 Δίνεται η συνάρτηση $f(x) = \frac{1-x}{1+x}$. Να αποδείξετε ότι:

$$(f \circ f)(x) = x \quad \text{για κάθε } x \in D_f$$

2.25 Δίνονται οι συναρτήσεις:

$$f(x) = \frac{x+2}{x-3} \quad \text{και} \quad g(x) = \frac{x+3}{x-2}$$

Να ορίσετε τις συναρτήσεις $g \circ f$ και $g \circ g$.

2.26 Δίνονται οι συναρτήσεις:

$$f(x) = x^2 - 2x + 3 \quad \text{με } x \in [-3, 1]$$

και

$$g(x) = x + 2 \quad \text{με } x \in [-2, 3]$$

α) Να ορίσετε τις $g \circ f$ και $f \circ g$.

β) Ποιο γενικό συμπέρασμα επαληθεύεται;

2.27 Δίνονται οι συναρτήσεις:

$$f(x) = 2x + a \quad \text{και} \quad g(x) = 3x + 2a$$

α) Να ορίσετε τις συναρτήσεις $f \circ g$ και $g \circ f$.

β) Να εξετάσετε αν ισχύει $f \circ g = g \circ f$.

γ) Να αποδείξετε ότι αν οι C_f, C_g τέμνονται πάνω στην ευθεία $x = 1$, τότε $a = -1$.

2.28 Δίνεται η συνάρτηση f με πεδίο ορισμού το σύνολο Δ . Να βρείτε το πεδίο ορισμού της $f \circ g$ στις παρακάτω περιπτώσεις:

α) $g(x) = x^2 - 3$ και $\Delta = [-2, 1]$

β) $g(x) = x^3 + x - 3$ και $\Delta = [7, 27]$

2.29 Δίνονται οι συναρτήσεις:

$$f(x) = \begin{cases} x^2 - 4, & \text{αν } x \leq -1 \\ x^2 + 2x, & \text{αν } x > -1 \end{cases}$$

$$g(x) = x + 1, \quad h(x) = x + 2$$

α) Να ορίσετε τη συνάρτηση $f + g$.

β) Να ορίσετε τη συνάρτηση $\frac{f}{g}$.

γ) Να ορίσετε τη συνάρτηση $f \circ h$.

δ) Να βρείτε τα κοινά σημεία της γραφικής παράστασης $C_{\frac{f}{g}}$ με τον άξονα $x'x$.

2.30 Δίνονται οι συναρτήσεις $f, g: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ με:

$$f(x) = 3x + 1 \quad \text{και} \quad g(x) = x + 3$$

Να λύσετε την εξίσωση:

$$(g \circ f \circ f)(x) = (f \circ g \circ g)(x)$$

2.31 Δίνεται η συνάρτηση:

$$f(x) = \ln(x + \sqrt{x^2 + 1})$$

Να αποδείξετε ότι:

α) η f έχει πεδίο ορισμού το $\mathbb{R}$,

β) αν $g(x) = -x$, τότε οι συναρτήσεις $f \circ g$ και $-f$ είναι ίσες.

2.32 Να βρείτε τη συνάρτηση f στις παρακάτω περιπτώσεις:

α) $(g \circ f)(x) = e^{x+1} + 3$ και $g(x) = x + 3$

β) $(g \circ f)(x) = 2x^2 - 2x + 5$ και $g(x) = 2x - 3$

γ) $(g \circ f)(x) = \ln(x^2 + 1) - 1$ και $g(x) = \ln x - 1$

δ) $(f \circ g)(x) = x^2 + x + 1, x \in \mathbb{R}$ και $g(x) = x - 2, x \in \mathbb{R}$

ε) $f(\ln(g(x))) = x^2 - 3$ και $g(x) = x + 2$

4. Θεωρητικές ασκήσεις

2.33 Δίνονται οι συναρτήσεις $f, g: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ με την ιδιότητα:

$$(f^2 + g^2)(x) \leq 2(f + g)(x) - 2$$

για κάθε $x \in \mathbb{R}$

Να αποδείξετε ότι $f = g$.

2.34 Δίνονται οι συναρτήσεις $f, g: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ με την ιδιότητα:

$$(f + g)^2(x) - (f - g)^2(x) - 4x^2 \geq$$

$$\geq 2(f + g)(x) \cdot [(f + g)(x) - 2x]$$

για κάθε $x \in \mathbb{R}$

Να αποδείξετε ότι $f = g$.

2.35 Δίνονται οι συναρτήσεις $f, g: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$. Αν ορίζονται οι συνθέσεις $f \circ g$ και $g \circ f$ στο $\mathbb{R}$, να αποδείξετε τις παρακάτω προτάσεις:

- α) Αν η g είναι άρτια, τότε και η $f \circ g$ είναι άρτια.
 β) Αν οι f και g είναι περιττές, τότε και οι $f \circ g$ και $g \circ f$ είναι περιττές.
 γ) Αν η f είναι άρτια και η g περιττή, τότε οι $f \circ g$ και $g \circ f$ είναι άρτιες.

2.36 Δίνεται η συνάρτηση $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$. Να βρείτε το $f(1)$ στις παρακάτω περιπτώσεις:

- α) $(f \circ f)(x) = 3x - 2, x \in \mathbb{R}$
 β) $(f \circ f \circ f)(x) = 4x - 3, x \in \mathbb{R}$

2.37 Δίνεται η συνάρτηση $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$. Να βρείτε το $f(a)$ όταν:

- α) $(f \circ f \circ f)(x) = 3x - 2$ και $a = 1$
 β) $(f \circ f \circ f)(x) = x^2 - 3x + 4$ και $a = 2$

2.38 Έστω η συνάρτηση $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ με την ιδιότητα:

$$(f \circ f)(x) = x^5 \text{ για κάθε } x \in \mathbb{R}$$

Να αποδείξετε ότι:

$$f(x^5) = f^5(x) \text{ για κάθε } x \in \mathbb{R}$$

2.39 Δίνονται οι συναρτήσεις $f, g: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ με:

$$(f \circ g)(x) = x^2 - 3x + 4 \text{ για κάθε } x \in \mathbb{R}$$

$$\text{και } (g \circ f)(2) = 2$$

Να αποδείξετε ότι οι γραφικές παραστάσεις των f και g έχουν ένα τουλάχιστον κοινό σημείο.

2.40 Αν οι συναρτήσεις $f, g: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ ικανοποιούν για κάθε $x, y \in \mathbb{R}$ τη σχέση:

$$f(x) + 2f(\pi - y) + g(x) - g(y) = 2\eta\mu x + \eta\mu y$$

$$\text{και } g(0) = 0$$

να αποδείξετε ότι:

- α) $f(x) = \eta\mu x$ β) $f = g$

2.41 Δίνονται οι συναρτήσεις $f(x) = x - 1$ και $g(x) = x + 1$. Να βρείτε τη συνάρτηση $h: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, αν για κάθε $x \in \mathbb{R}$ είναι:

$$(h \circ f)(x) + 3 \leq (f + g)(x) \leq (h \circ g)(x) - 1$$

2.42 Δίνονται οι συναρτήσεις $f, g: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, ώστε:

$$g(x) = (f \circ f)(x) \text{ για κάθε } x \in \mathbb{R}$$

Αν υπάρχει μοναδικός $a \in \mathbb{R}$ ώστε $g(a) = a$, να αποδείξετε ότι $f(a) = a$.

2.43 Δίνονται οι συναρτήσεις $f, g: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ με:

$$f(x) = 2x^2 - (4a - 1)x + 2a^2, a \in \mathbb{R}$$

Αν $f \circ g = g \circ f$, να αποδείξετε ότι η γραφική παράσταση C_g της g και η ευθεία με εξίσωση $y = x$ έχουν ένα τουλάχιστον κοινό σημείο.

2.44 Μια συνάρτηση $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ έχει την ιδιότητα:

$$f(x + y) \geq f(x) + f(y) \geq x + y$$

για κάθε $x, y \in \mathbb{R}$

Να αποδείξετε ότι:

- α) η γραφική παράσταση C_f της f διέρχεται από την αρχή των αξόνων,
 β) η f είναι περιττή συνάρτηση,
 γ) ο τύπος της f είναι $f(x) = x$.

2.45 Αν η συνάρτηση $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ έχει την ιδιότητα:

$$(f \circ f \circ f)(x) = -x \text{ για κάθε } x \in \mathbb{R}$$

να αποδείξετε ότι:

- α) η f είναι περιττή,
 β) η f έχει σύνολο τιμών το $\mathbb{R}$.

2.46 Δίνονται οι συναρτήσεις:

$$f(x) = x^2 + x + 2 \text{ και } g(x) = x^2 - x + 2$$

Να αποδείξετε ότι δεν υπάρχει συνάρτηση:

$$h: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$$

με την ιδιότητα:

$$(h \circ f)(x) + (h \circ g)(x) = (g \circ f)(x)$$

για κάθε $x \in \mathbb{R}$

2.47 Έστω οι συναρτήσεις $f, g: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}^*$, ώστε για κάθε $x_1, x_2, x_3 \in \mathbb{R}$ με $x_1 < x_2 < x_3$ να ισχύει:

$$f(x_1)f(x_2)f(x_3) = g(x_1)g(x_2)g(x_3)$$

Να αποδείξετε ότι:

$$f(x) = g(x) \text{ για κάθε } x \in \mathbb{R}$$

2.48 Μια συνάρτηση $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ έχει την ιδιότητα:

$$(f \circ f)(x) = 4 - x \text{ για κάθε } x \in \mathbb{R}$$

Να αποδείξετε ότι:

- α) $f(2) = 2$,
- β) η f έχει σύνολο τιμών το $\mathbb{R}$,
- γ) $f(x) + f(4 - x) = 4$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$,
- δ) η C_f έχει κέντρο συμμετρίας το σημείο $M(2, 2)$.

2.49 Μια συνάρτηση $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ έχει την ιδιότητα:

$$x^2 + y^2 + 2f(xy) = f(x + y)(f(x) + f(y))$$

για κάθε $x, y \in \mathbb{R}$

- α) Να βρείτε τις δυνατές τιμές του $f(0)$.
- β) Αν $f(0) = 0$, να αποδείξετε ότι:
 $f(x) = x$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$
- γ) Να αποδείξετε ότι $f(0) \neq 1$ και να βρείτε τον τύπο της f .

Η κατανόηση της θεωρίας

2.50 Να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις:

- α) Πότε δύο συναρτήσεις f και g λέγονται ίσες;
- β) Πώς ορίζονται οι συναρτήσεις $f + g$, $f - g$, $f \cdot g$ και $\frac{f}{g}$;
- γ) Ποιο είναι το πεδίο ορισμού της $g \circ f$ και ποιος ο τύπος της;

2.51 Να συμπληρώσετε τα κενά στις επόμενες προτάσεις ή σχέσεις:

- α) Οι f και g λέγονται ίσες όταν έχουν το ..... πεδίο ..... A και ..... για κάθε $x \in A$.
- β) Αν οι συναρτήσεις f, g έχουν το ίδιο πεδίο ορισμού A , τότε οι $f + g$, $f - g$, $f \cdot g$ έχουν πεδίο ορισμού το ..... και τύπο:
 $(f + g)(x) = \dots\dots\dots$,
 $(f - g)(x) = \dots\dots\dots$,
 $(f \cdot g)(x) = \dots\dots\dots$, αντίστοιχα.
- γ) Η συνάρτηση $\frac{f}{g}$ έχει πεδίο ορισμού το ..... και τύπο .....

δ) Η συνάρτηση $g \circ f$, αν ορίζεται, έχει πεδίο ορισμού το ..... και τύπο .....

2.52 Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως σωστές (Σ) ή λανθασμένες (Λ):

- α) Δύο συναρτήσεις f και g είναι ίσες μόνο αν έχουν το ίδιο πεδίο ορισμού και τον ίδιο τύπο.
- β) Ισχύει ότι $g \circ f = f \circ g$, αρκεί να ορίζονται οι δύο αυτές συναρτήσεις και να έχουν το ίδιο πεδίο ορισμού. **(Θέμα εξετάσεων)**
- γ) Αν ορίζονται οι συναρτήσεις:
 $(f \circ g) \circ h$ και $f \circ (g \circ h)$
τότε είναι ίσες.
- δ) Η συνάρτηση $\frac{f}{g}$ έχει πεδίο ορισμού το $D_f \cap D_g$.
- ε) Αν $f, g: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ με $f \cdot f = g \cdot g$, δηλαδή $f^2 = g^2$, τότε $f = g$ ή $f = -g$.
- στ) Αν $f, g: A \rightarrow \mathbb{R}$ και:
 $f(x)g(x) = 0$ για κάθε $x \in A$
τότε:
 $f(x) = 0$ για κάθε $x \in A$ ή
 $g(x) = 0$ για κάθε $x \in A$
- ζ) Αν $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ και $f(x^2) = x^4 + x^2 + 1$, $x \in \mathbb{R}$, τότε $f(x) = x^2 + x + 1$, $x \in \mathbb{R}$.